

Rådets möte (transport, telekommunikation och energi) den 28 juni 2005

Dagordningspunkt 10

Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om riktlinjer för transeuropeiska energinät och upphävande av beslut 96/391/EG och 1229/2003/EG

Dokument: 10010/05 ENER 98 RELEX 310 CODEC 494

Tidigare dokument: KOM (2003) 742 slutlig
6218/04 ENER 49 RELEX 62 CODEC 198
Fakta PM 2003/04: FPM77

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 2004-05-28

Bakgrund

Kommissionen överlämnade förslaget till reviderade riktlinjer för transeuropeiska energinät (TEN-E) till rådet i februari 2004. Förslaget presenterades i samband med det s.k. infrastruktur- och försörjningstrygghetspaketet.

Rådet antog en allmän inriktning den 10 juni 2004. Den allmänna inriktningen byggde väsentligen på det gällande TEN-E riktlinjebeslutet från 2003. Rådet avvisade således kommissionens förslag till nya bestämmelser om projekt av europeiskt intresse samt europeisk samordnare.

Europaparlamentet har behandlat kommissionens förslag under våren och givit sitt stöd bl a för kommissionens förslag ovan.

Rådet har inte kunnat gå parlamentet till mötes på dessa kontroversiella punkter och därmed har en överenskommelse i första läsningen inte kunnat nås.

Europaparlamentet antog sin ståndpunkt om förslaget den 7 juni 2005.

Ordföranden har lagt fram förslag till en politisk överenskommelse vid rådsmötet som skall utgöra grunden för en gemensam ståndpunkt. Förslaget baseras på rådets allmänna inriktning från juni 2004 men inkluderar vissa ändringsförslag från parlamentet som det bör vara möjligt att få enighet kring.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Art 156, medbeslutande enligt Art. 251

Svensk ståndpunkt

Sverige kan acceptera förslaget till politisk överenskommelse inklusive bilagor.

Förslaget bygger i stora delar på den allmänna inriktningen från 10 juni 2004. Ordföranden har inkluderat ett antal av de ändringsförslag som lagts fram av Europaparlamentet. Sverige välkomnar detta som bör underlätta en överenskommelse i andra läsningen.

Generellt välkomnar Sverige en revidering av riktlinjerna där fortsatt hänsyn tas till den inre marknaden för energi och till målet om försörjningstrygghet.

Sverige är positivt till att en revidering av TEN-E görs i syfte att integrera de nya medlemsländerna. Sverige ser detta som första prioritet för revideringen. Sverige ser också värdet av att ledningsdragningar till EU:s grannländer kan inrymmas i TEN-programmet. Utbyggnad av dessa ledningar är på sikt nödvändiga för att trygga Europas försörjning av energi.

Europaparlamentets inställning

Inom *Europaparlamentet* behandlas förslaget av ITRE-utskottet (industri, utrikeshandel, forskning, energi). ITRE-utskottet röstade om förslagen den 26 april.

Parlamentet hade ett relativt stort antal ändringsförslag. De viktigaste, som har vållat mest problem i diskussionerna med rådet, rörde bestämmelserna om projekt av europeiskt intresse; europeisk samordnare samt olefiner; där parlamentets ståndpunkt innebär en återgång till kommissionens ursprungliga förslag.

Rapportören Mrs Laperrouze hoppades nå kompromisser inom dessa huvudpunkter där rådet gått emot kommissionens förslag.

Ordföranden försökte in i det sista att nå en överenskommelse i första läsningsen och lyckades för i stort sett alla delar, förutom vad gällde projekt av europeiskt intresse, där parlamentet ville gå på kommissionens, i rådets tycke, alltför byråkratiska upplägg. Europaparlamentet röstade i plenum den 7 juni.

Förslaget

Förslaget till revidering av riktlinjerna för transeuropeiska energinät har sin bakgrund i två förhållanden: EU:s utvidgning och EU:s försörjningstrygghet. Främsta motivet är att de nya medlemsländerna fullt ut skall kunna integreras i den inre energimarknaden. Både uppgradering av existerande el- och gasnät och konstruktion av nya nät och förbindelser behövs för att åstadkomma detta. Därför skall projekt som rör dessa länder göras stödberättigade på samma sätt som för "gamla" medlemsstater. Det andra motivet är EU:s försörjning av energi. EU har ett växande behov av importerad energi (främst naturgas). Källorna ligger till största delen utanför EU och ledningsdragningar till och igenom EU:s grannländer blir därför nödvändiga för att nå viktiga producentområden. Ett antal ledningsdragningar i Sydöstra Europa, Medelhavsområdet, till Ryssland Ukraina och Vitryssland, Kaspiska regionen och Svarta havsområdet, Mellanöstern och Golfregionen inryms därför i de nya riktlinjerna.

Föreliggande förslag till politisk överenskommelse tar sin utgångspunkt i den överenskommelse om allmän inriktning som uppnåddes den 10 juni 2004, men inkluderar ett antal element från Europaparlamentets första läsning. Förslaget är emellertid fortfarande avvisande till bestämmelserna om projekt av europeiskt intresse och europeisk samordnare som föreslogs i kommissionens ursprungliga förslag. Parlamentet har yrkat på återinförande (i viss modifierad form) av dessa bestämmelser.

Kommissionens ursprungsförslag innefattar att olefingasnät skall ingå i riktlinjerna. Olefiner, som är en petroleumprodukt, används för plasttillverkning. Parlamentet har stött kommissionens förslag vad gäller olefiner. Rådet var dock tämligen avvisande i sin allmänna inriktning och kunde sträcka sig till en referens i artikel 2. I förslaget till politisk överenskommelse går ordföranden parlamentet något till mötes och inkluderar ytterligare två referenser till olefiner i bilaga 2. För rådet är det viktigt att kunna konstatera att olefinnät inte kan få finansiellt stöd från TEN-E programmet. Kommissionen bekräftar att olefinprojekt inte är stödberättigade under finansieringsförordningen.

De viktigaste ändringsförslagen som nu kommit med i förslaget till politisk överenskommelse är:

- att i prioriteringarna för TEN-energi skall hänsyn tas till gemenskapens transportpolitik och särskilt till möjligheterna att reducera vägtrafiken genom byggande av pipe-lines (i praktiken syftar detta på olefiner)
- en referens till europeiska rådets möte i Barcelona där man satte ett mål att sammankopplingsnivån för elektricitet mellan medlemsstaterna skall motsvara minst 10 % av produktionskapaciteten,
- att vid konstruktion av energiinfrastruktur ska existerande procedurer för konsultation med allmänheten beaktas,
- hänvisning till andra finansieringsinstrument inom gemenskapen med tanke på att TEN-E-budgeten är mycket begränsad,
- tillägg i artikel 7.2a) om att medlemsstaterna skall tillse att det är ett kriterium vid bedömning av projekt i de nationella tillståndsprocedurerna, att projekten i fråga ökar sammankopplingskapaciteten mellan medlemsstater och därmed också stärker försörjningstryggheten i Europa,
- tillägg i artikel 7.3.c) om ett alternativt kriterium att prioriterade projekt som resulterar i ökad användning av förnybar energi skall anses vara kompatibla med hållbar utveckling,
- referens till olefiner i bilaga II.

Bilagor

Förslaget innehåller tre bilagor som är i mycket stor överensstämmelse med den allmänna inriktningen.

Bilaga I - Förbindelser för prioriterade projekt är den enda bilagan som undergått strukturförändring jämfört med gällande riktlinjer. Den utgör en sammansmältning av bilaga I som den ser ut i de gällande riktlinjerna och kommissionens förslag till en bilaga IV över projekt av europeiskt intresse vilken har utgått. Projekten i den av kommissionen föreslagna bilagan listas nu i bilagan I. Här ingår t ex det svensk- finska Fennoscan och det svensk- dansk –tyska naturgasnätet.

Ordförandens förslag tillmötesgår medlemsstaternas önskan om förenkling av förslaget genom att antalet bilagor minskas.

Insatser inom de prioriterade elförbindelserna motiveras av särskilda behov av förstärkningar av elnäten, ökat behov av sammankopplingskapacitet eller samtrafikförmåga eller överhuvudtaget behov att utveckla elinfrastrukturen för att få en fungerande elmarknad, såsom i sydöstra Europa. Integrering av vindenergi genererad till havs lyfts också fram för några av förbindelserna.

Bilaga II Tilläggsriterier för projekt av gemensamt intresse

Här anges ytterligare kriterier för identifiering av projekt av gemensamt intresse. Fem kriterier anges på elområdet, sex på gasområdet. Kriterierna är identiska med motsvarande i gällande riktlinjer. Utöver två nya referenser till olefiner har inga ändringar gjorts. Under varje enskilt kriterium finns angivet de projekt/ledningsdragningar som kan hänföras till respektive kriterium.

Bilaga III Specificeringar av projekt av gemensamt intresse

Bilagan omfattar ca 300 projektrubriker som sorterats in efter kriterierna i bilaga II. Endast projekt som finns förtecknade i bilaga III är stödberättigade enligt finansieringsförordningen. 15 projekt rör Sverige.

Bilagorna I och II kan endast ändras genom medbeslutande, medan bilaga III kan ändras genom kommitté –beslut.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Förslaget berör inte primärt några nationella regler.

Ekonomiska konsekvenser

Finansiella resurser har redan avsatts inom EU-budgeten för stöd till utveckling av nätverken. Budgeten för TEN-Energi för perioden 2000-2006 uppgår till 155 miljoner euro. En uppräknig av beloppet till följd av utvidgningen har behandlats av ECOFIN. Beslutade projektstöd utgår direkt till företagen.

Förslaget har effekter på statsbudgeten genom den avgift Sverige betalar till EU.

Övrigt

Fackuttryck/termer

LNG	Liquid Natural Gas
Olefin	Petroleumprodukt (främst eten och propen) som används i kemiindustrin som råmaterial i plasttillverkning.
TEN	Trans European Networks (e-TEN=telenät, TEN-E = energinät, TEN-T = transportnät)
UCTE	Union for Coordination of the Transmission of Electricity (Tyskland, Frankrike, Belgien, Österrike, Schweiz, Luxemburg, Nederländerna)